

University of Pretoria

Noordelike Sinode
SDR: 15 Julie 2020
Traumalens // Profetetekste

Traumalens en profetetekste

A. Profesie

- Profesie – Ou Nabye Ooste: mondelingse fenomeen
- Profete ≠ skrywers
- Profete (Israel / Juda) – mondelingse woord / orakels / poëtiese uitsprake
- Moeilik ‘n chronologie van die ontwikkeling van profesie in Oud-Israel te karteer
- Bv Elia / Elisa = sprekers / wonderwerkers / spesiale vaardighede
- Klassieke profete (Amos, Hosea, Miga, Jesaja) → sprekers, visionêre

- Boek Jeremia = komplekse oorgang mondelinge profesie → skrifprofesie
- Profetiese uitsprake = skriftelike bronne = Literêre uitbeelding
- Geskrewe profesie word dus anders as mondelingse profesie
- Geskrewe profesie kry dus ‘n lewe van sy eie (anders as die profete-word)

B. Geskrewe profesie: Ramp- / Traumaliteratuur

- Written prophecy as Disaster Literature – Louis Stulman
- Kry gestalte na die vernietiging deur oorlog (rampspoed))
- Gefokus op diegene wat die ramp oorleef het
- Geskrewe profesie = komplekse respons op die totale ineenstorting van kulturele en simboliese instellinge
- Gevolg van oorlog, gedwonge verskuiwings, en gevangenskap (oa Babiloniese ballingskap)
- Deurtrek van pyn / gevaar
- Beskryf “ou” wêrelde – wat nie meer bestaan nie

- Destabiliseer en werp ou “geloofwaardige” tradisies
- “Biblical prophecy *ancient Israel’s disaster literature*, its literature of loss and liminality” (Stulman)

Jesaja 24:19-20

19 Die aarde word geheel en al verbreek, die aarde is geheel en al aan wankel, die aarde word geheel en al geskud.

20 Die aarde waggel geheel en al soos 'n dronkaard en swaai heen en weer soos 'n naghut; en sy oortreding is swaar op hom; en hy sal val en nie weer opstaan nie.

Jeremia 4:23-26

23 Ek het na die aarde gekyk, en dit was woestyn en leeg; ook na die hemel, en sy lig was daar nie.

24 Ek het na die berge gekyk, en hulle het gebewe, en al die heuwels het geskud.

25 Ek het gekyk, en daar was geen mens nie, en al die voëls van die hemel het weggevlieg.

26 Ek het gekyk, en die land van tuine was 'n woestyn, en al sy stede was afgebreek voor die HERE, voor sy toornvloed.

C. Geskrewe profesie: Oorlewingsliteratuur

- Written prophecy as Literature of Survival – Louis Stulman
- Profetiese korpus = Betekenisgewende literatuur (meaning-making literature)
- Hoe gebeur dit?
- Vertaal ervarings van chaos in taal/taaluitdrukkings
- Skep daarmee ‘n afstand tussen die traumatiese gebeure en hulle simboliese voorstellings
- Juda/Israel se onbeskryfbare verliese word ver-taal
- Skep ‘n ruimte vir rouproses → voorwaarde vir hoop

- Trauma korpus plaas elke aspek van die gemeenskapslewe on ‘n vergrootglas
- Roep op tot aksie, tot transformasie van die lewe van die slagoffer van geweld
- Aktiewe betekenisgewing / betekenisgewers
- Gee hoop = plaas die kosmos onder die heerskappy van God
- Boek Esegïel eindig (48:35):
“en die naam van die stad sal van vandag af wees:
Die HERE is daar!”

5. Slot

- Trauma lees = getuies van gemeenskap
- Geskiedenis = nasionale katastrofe
- Perspektief van slagoffers
- Stem van oorlewende van trauma roep om gehoor te word